Toetsing effecten op belangrijk weidevogel gebied

Achterwetering 8 Oud Ade

Rapport 20A077
Uitgave september 2020

WATERSNIP advies

Colofon

Titel	Toetsing effecten op belangrijk weidevogelgebied
	Achterwetering 8 Oud Ade
Status rapport	Concept
Projectnummer	20A077
Datum uitgave	September 2020
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies
	John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Marcel en Jonika Zwetsloot
	Achterwetering 8
	2374 BW Oud Ade
Contactpersoon opdrachtgever	dhr. C. Vaartjes (Plannen-makers)

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 3

1.1 Aanleiding 3
1.2 Plangebied 3
1.3 Plannen 4

2 WETTELIJK KADER 7

2.1.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013) 7

3 SCHADEBEPALING 9

3.1 Veldbezoek 9
3.2 Belangrijke waarden weidevogelgebied 10
3.3 Beoordeling plangebied 10
3.4 Zorg voor weidevogelpopulatie 11

4 CONCLUSIES 13

5 BRONNEN 15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De familie Zwetsloot van Stal Zwetsloot aan de Achterwetering 8 te Oud Ade wil een nieuwe veldschuur realiseren achter het bestaande bedrijf. Het plangebied ligt in door de Provincie Zuid-Holland aangewezen 'Belangrijk weidevogelgebied'. Het is daarom nodig dat er onderzocht wordt of de realisatie van de nieuwe veldschuur schade zal veroorzaken aan het 'belangrijk weidevogelgebied'.

In september hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een veldbezoek gebracht aan het plangebied. Hierbij is ook gesproken met Marcel en Jonika Zwetsloot over de beoogde uitbreiding. Tevens is gesproken over de huidige maatregelen die reeds genomen worden om weidevogels te beschermen en van geschikt leefgebied te voorzien.

In deze rapportage wordt een beschrijving gegeven van de bevindingen. Hierbij wordt ook gekeken naar het wettelijk kader. In deze rapportage wordt een beoordeling gegeven van de mogelijke schade die de realisatie van de veldschuur zal hebben op het 'belangrijk weidevogelgebied'.

1.2 Plangebied

Stal Zwetsloot ligt in de Blauwe polder aan de Achterwetering nr. 8 in Oud Ade. Direct aan de Achterwetering bevindt zich het woonhuis met meerdere stallen en schuren, ruimte voor

Figuur 1: Locatie Stal Zwetsloot

opslag van materieel en een paardenbak. In alle weilanden direct rond de bebouwing en in alle huiskavels lopen paarden. Deze weilanden bevinden zich aan de noordkant van de bebouwing. De stal ligt tussen de A4 in het zuiden en de Provincialeweg N445 in het noorden.

1.3 Plannen

De familie Zwetsloot is voornemens een nieuwe veldschuur te bouwen achter de huidige stallen. In principe is er een bouwvlak binnen het plangebied aanwezig aan de oostkant van het huidige plangebied, naast de paardenbak. Dit bouwvlak wordt verplaatst naar de achterzijde van het perceel, achter de huidige stallen. Hier zal een klein deel van de huidige paardenweide verdwijnen. De uitbreiding heeft een diepte van 47,5 meter. Het gebied aan de oostkant van het plangebied blijft weiland en zal niet bebouwd worden.

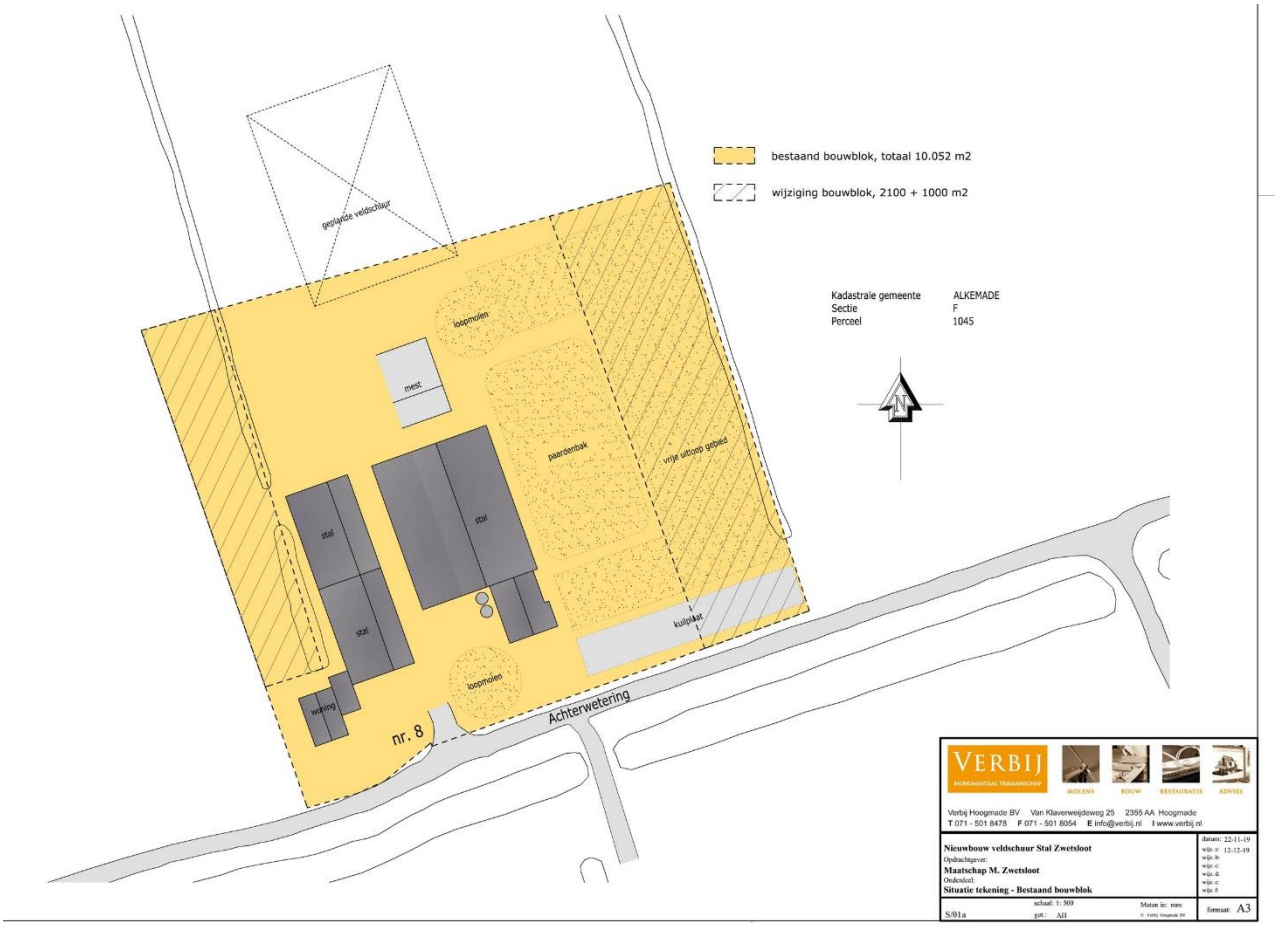

Figuur 2: Bestaande situatie Achterwetering 8 Oud Ade

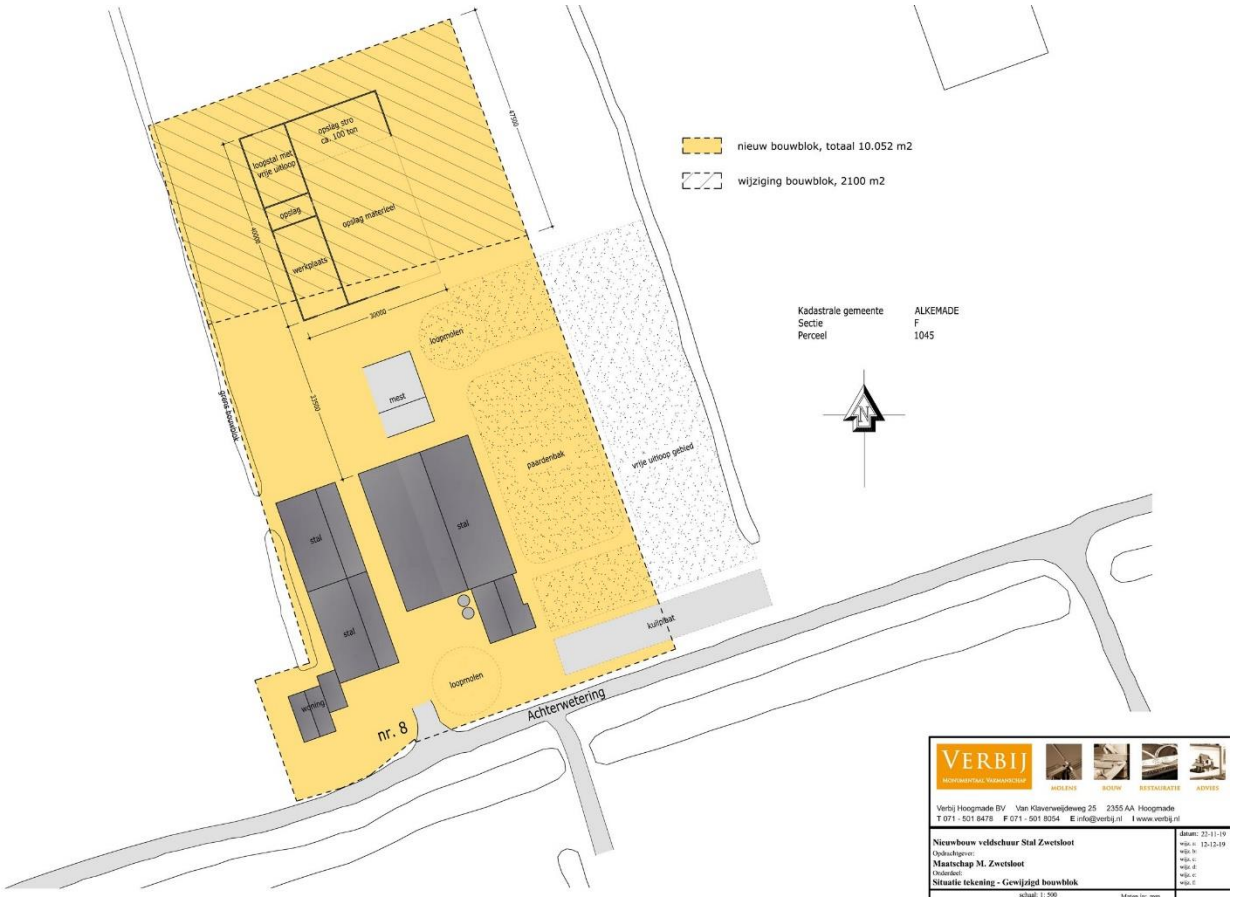

Figuur 3: Nieuwe situatie Achterwetering 8 Oud Ade

Figuur 4: De paardenbak is de nieuwe grens van het bedrijfscomplex

2 Wettelijk kader

2.1.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad, de zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;
- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Figuur 5 laat zien dat het gehele bedrijf aan de Achterwetering 8, zelfs met de bedrijfsgebouwen en inclusief de omliggende weilanden, is aangewezen als ‘belangrijk weidevogelgebied’. Voor ‘belangrijk weidevogelgebied’ geldt, net als voor NNN-gebieden, het ‘nee, tenzij’-regime. Dit houdt in dat in deze gebieden geen nieuwe ontwikkelingen mogen plaatsvinden die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied *significant* aantasten. Een uitzondering daarop is als de ontwikkeling groot openbaar belang dient of er geen reële alternatieve mogelijk zijn.

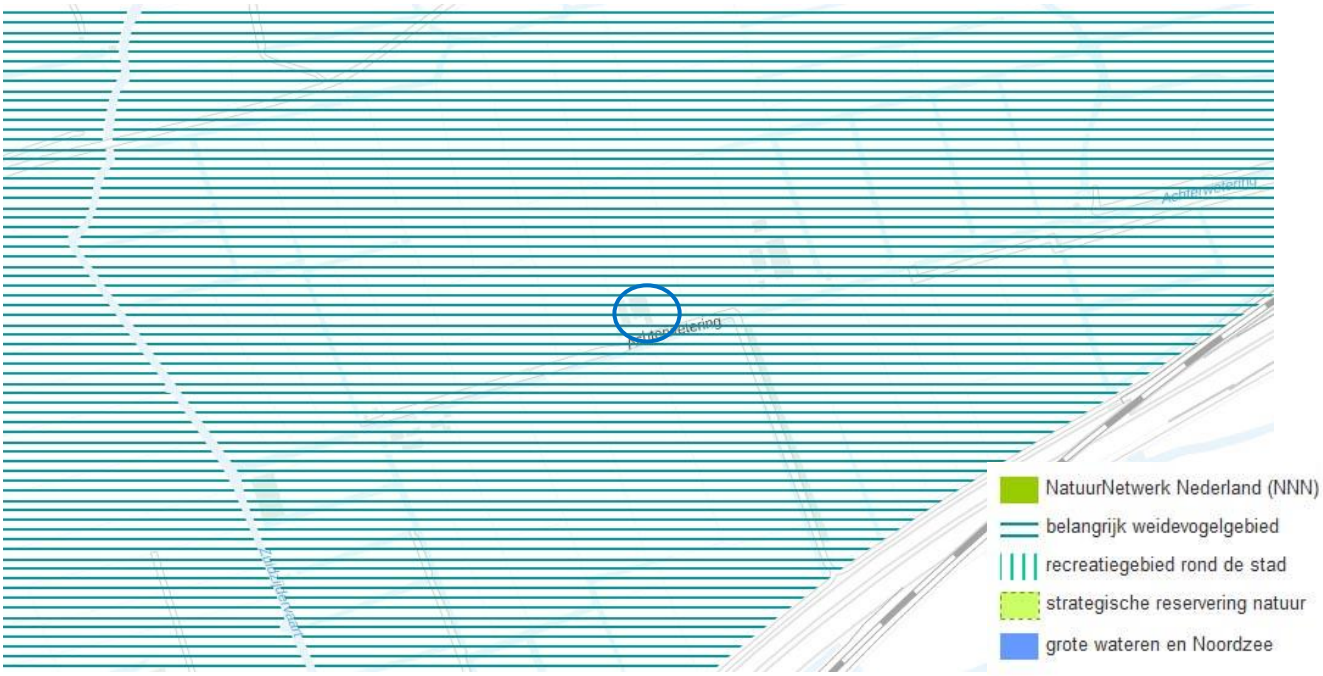

Figuur 5: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (blauw) (bron:ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)

3 Schadebepaling

3.1 Veldbezoek

Om een goed beeld te krijgen van het plangebied is op vrijdag 4 september 2020 een veldbezoek uitgevoerd door gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies. Tijdens dit bezoek is ook gesproken met de eigenaren van Stal Zwetsloot.

Het beoogde perceel voor de nieuwe veldschuur is nu nog in gebruik als paardenweide. De paardenweide wordt gebruikt in de periode van maart tot november. De paarden kunnen vrij in en uit de stal lopen. De begroeiing op deze percelen bestaat hoofdzakelijk uit grassen, met vooral Engels raaigras. De paarden zorgen ervoor dat de grasmat steeds zeer kort blijft.

Bij de stallen en de woning viel de hoeveelheid boerenzwaluwen en huiszwaluwen op. Van de Boerenzwaluw zijn ongeveer 20 nesten aanwezig. Er broeden huiszwaluwen onder de dak overstekken bij de woning. Huismus en Spreeuw zijn volop waargenomen tijdens het veldbezoek. Ook deze soorten hebben broedlocaties binnen het plangebied.

Figuur 6: Perceel waar nieuwe veldschuur gebouwd gaat worden.

3.2 Belangrijke waarden weidevogelgebied

Om geschikt te kunnen zijn als weidevogelgebied zijn er enkele randvoorwaarden nodig binnen een gebied;
1. Openheid: een gebied moet voldoende openheid bieden voor weidevogels. Dit betekent dat er niet te veel bebouwing of hoog opgaande begroeiing aanwezig mag zijn. Deze elementen kunnen voor verstoring, door bijv. menselijke activiteit, zorgen en ook geschikt zijn als uitkijkpunt voor predators. Weidevogels broeden meestal niet in de directe omgeving van menselijke bebouwing maar houden een afstand van minimaal 200 meter tot bebouwing;
2. Rust: Hetzelfde geldt voor rust. Weidevogels zijn gebaat bij een rustige omgeving. Menselijke activiteit, bedrijvigheid, wegverkeer enz. kan voor verstoring van deze rust zorgen;
3. Vochtgehalte bodem / grondwaterstand: Een belangrijke voedselbron voor weidevogels zijn wormen en andere kleine bodembewoners. Als de bodem te droog wordt trekken deze dieren naar diepere lagen in de grond. De weidevogels kunnen ze dan niet meer bereiken. Het is daarom van belang dat de bodem voldoende vochtig is, zodat de wormen makkelijk bereikbaar zijn;
4. Geschikte weidevogelpopulatie: Of een perceel of gebied geschikt is als weidevogelgebied is ook af te lezen aan de huidige aanwezigheid van weidevogels. De aan- of afwezigheid van weidevogels vertelt of het gebied in zijn huidige staat al geschikt is als weidevogelgebied.

Figuur 7: Deel van de aanwezige paarden achter het bedrijfscomplex

3.3 Beoordeling plangebied

Aan de hand van de boven genoemde waarden wordt beoordeeld of het beoogde plangebied in zijn huidige staat geschikt is als weidevogelgebied;
1. Openheid: Het plangebied bevindt zich direct achter het huidige bedrijfscomplex. Hierdoor is er geen sprake van veel openheid binnen het plangebied. De huidige bebouwing zorgt reeds voor verstoring, waardoor het plangebied qua openheid nu al ongeschikt is als weidevogelgebied;
2. Rust: De rust binnen het plangebied is nu al sterk beperkt door: a. de aanwezigheid van de paarden. Er loopt een grote groep paarden op de weilanden achter de stallen en b. de uitstraling van activiteiten op het bedrijf. De aanwezigheid van een veldschuur, die met name gebruikt zal worden als opslag voor voer en materieel zal de huidige onrust niet verder vergroten;
3. Vochtgehalte bodem / grondwaterstand: Het plangebied heeft een stevige drooglegging, waardoor het minder geschikt is als weidevogelgebied. De bovenlaag van het perceel hierdoor minder geschikt voor wormen en andere bodeminsecten die als voedsel dienen voor de weidevogels.
4. Geschikte weidevogelpopulatie: Het huidige plangebied is nu al niet geschikt voor weidevogel. Watersnip Advies heeft informatie ingewonnen bij de veldmedewerker van de Groene Klaver. De heer Koos Pennings. De heer Pennings, zelfs agrariër, inventariseert jaarlijks de aanwezige weidevogels in deze polder. Direct achter het bedrijf op de percelen

die intensief gebruikt worden door de paarden broeden al jaren zo goed als geen weidevogels. Er foerageren ook geen weidevogels op deze weilanden. De paarden lopen veel en draven / galopperen over de weilanden. Dit vinden weidevogels onprettig. Eventuele legsels worden gemakkelijk vertrapt. De bodem is hier sterk dichtgelopen en dichtgereden en bevat veel minder zuurstof en levenskansen voor bodemleven, dat nodig is voor weidevogels.

Het gras van de standweiden wordt door de paarden kort gehouden en is hierdoor niet geschikt om eieren in te verstoppen. Dit geldt zeker voor de Grutto, maar ook voor de Kievit.

Uit bovengenoemde punten blijkt dat het plangebied momenteel niet geschikt is als weidevogelgebied. Er gaat door de bouw van de veldschuur ook geen geschikt weidevogelgebied verloren als er gekeken wordt naar het verschuiven van de verstoringscirkel. De paarden lopen over enkele honderden meters diep de polder in, in het gebied tussen de Achterwetering en de Provinciale weg N445. Het opschuiven van de grens van het bedrijfscomplex met ongeveer 50 meter heeft dus geen invloed omdat, het mogelijk nieuwe 'verstoorde' gebied nog steeds in het gebied valt waar al permanent veel paarden lopen.

Figuur 8: Intensief gebruik van gebied nabij plangebied

3.4 Zorg voor weidevogelpopulatie

Op een afstand van enkele honderden meters van het bedrijfscomplex bevinden zich bedrijfspercelen waar wel een redelijke weidevogelpopulatie aanwezig is. Deze percelen liggen nabij de Zuidzijdervaart, ten westen van het bedrijfscomplex. Hier broeden ook kritische soorten, zoals Grutto, Slobeend en Tureluur. Op deze percelen, ongeveer 9 hectare, is een contract afgesloten dat er gemaaid wordt met een uitgestelde maaidatum. Vóór 8 juni worden deze percelen niet gemaaid.
Het gras wat geoogst wordt is zeer geschikt voor de paarden als ruwvoer, vanwege het lage eiwitgehalte.
De zorg voor de weidevogelpopulatie op deze percelen is een nevendoelstelling van Stal Zwetsloot. Daarnaast zetten de ondernemers zich in voor het behoud en de ontwikkeling van biodiversiteit op de bedrijfslocatie, wat blijkt uit de hoeveelheid nesten van Boerenzwaluw en Huiszwaluw bij de stallen.

4 Conclusies

Uit de schadebepaling kan geconcludeerd worden dan de nieuwbouw van een veldschuur achter het huidige bedrijfscomplex *geen* schade zal veroorzaken aan het weidevogelgebied. Het beoogde plangebied is in zijn huidige staat reeds ongeschikt als broedlocatie voor weidevogels. Het huidige bouwvlak wordt ingeleverd, dat wordt weer open gebied.

De ondernemers van stal Zwetsloot zetten zich in voor het behoud van een gezonde weidevogelpopulatie op de percelen die daar geschikt voor zijn, aan de westkant van het bedrijfscomplex. Daarnaast zetten ze zich in voor het behoud en de ontwikkeling van biodiversiteit binnen het bedrijfscomplex.

Figuur 9: Eén van de paarden binnen het plangebied met een beeld van de begraasde grasmat

5 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012

2. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004

3. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017

4. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019

5. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019

6. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019

7. Provincie Zuid-Holland, *Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland*, 21 mei 2013

Geraadpleegde internetsites:

8. www.rijksoverheid.nl
9. www.bij12.nl
10. www.rvo.nl
11. www.regelink.net
12. www.ravon.nl
13. www.vleermuis.net
14. www.zuid-holland.nl
15. www.zoogdiervereniging.nl
16. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/
17. www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html
18. www.waarneming.nl

Watersnip Advies
Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie
Watersnip v.o.f.
’s-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
KvK 76653862
+31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info